

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (V):

**nemuritoriu e marele Andreiu - faptele mari și bune îl fac pe om supraviețuitor! -
mai întâiu catolic și numai după aceea Român?**

cel mai mare bărbat al bisericii ...
vecinica lege a creștinătății
1898 Comemorare Andrei Șaguna
nemuritoriu e marele Andreiu!
mai întâiu catolic și numai după aceea Român?
Faptele mari și bune îl fac pe om supraviețuitor!
Locuitorii de aici erau odinioară niște „codreni” foarte săraci, strângători de rășină pe care o vindeau.
Jandarmii unguri erau singurii străini care se găseau în Rășinari ...
... sfârșiau prin a lepăda haina de paznici ai ordinii...
slobod crăiesc sat Rășinari
2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți
șagunism - tribunism
prin cultură, un organism social!

Articolul „Necuviința unora”, apărut în „Tribuna poporului” (nr. 125 din 4/16 iulie 1898) dezvăluie un episod din viața religioasă a satului Rășinari, petrecut la finele sec. al XIX-lea: «Unele considerau sufletul ca fiind duh, altele aer, alții umbră, care la pragul vieții se desparte de trup și pe mai departe dăinuiește. Grecii de pildă, cu a lor închipuire și cu a lor credință, știeau și credeau că **sufletul după moarte e umbra ființei pământești a omului: umbra prezentului**. Așa era crezania celor vechi, ear' cu ivirea creștinismului, credința în nemurire nu că a scăzut, dar a crescut. Și credința aceasta nu e fără temei. Ea se bazează parte pe nădejdea și siguranța cu care se pronunță, parte pe religie și pe morală. Numai părții celei mai nobile a omenirii îi e dat, ca și după moarte să trăiască. **Faptele mari și bune îl fac pe om supraviețuitor**. Un astfel de om, într'adevăr **nemuritoriu e marele Andreiu**. El a fost în veacul în care ne aflăm, poate cel mai mare bărbat al bisericii sale și al neamului care a avut fericirea de a-l naște. Aceasta, cred, că nu se va tăgădui. Ear' acela care tăgadă pune acestei aserțiuni, nu bine judecă. Și nu judecă bine, fie că-i sunt necunoscute faptele-i mărețe, fie că patima politică și confesională l'a orbit de așa, încât nu vrea sau nu mai poate osebi binele de rău, adevărul de cătră neadevăr și dreptatea de cătră strâmbătate. Ardelean și ungurean, bănățean și crișan, ortodox și unit, tutora li-a fost și dat le este, ca să se bucure de rodul plăsmuirilor mărețe ale Metropolitului Șaguna.

Fericirea bisericii în fruntea căreia era pus, **înaintarea în cultură și civilizație, descătușarea întregului neam românesc**, aceasta a fost ținta doririlor lui, și acestea-i frământau inima și mintea.

Datorința omului e, ca pe cel ce a murit, să-’l respecte, ear’ memoria lui să o venereze. Așa ne poruncește vecinica lege a creștinătății și așa aduce cu sine buna cuviniță. Un popor care nu-’știe prețui bărbații aleși ai săi, nu le știe venera memoria, nu e vrednic să mai trăiască. Acela e mort. Creștinii ortodoxi din Ardeal și Ungaria acum din prilejul aniversării de ani douăzeci și cinci dela moartea lui Șaguna, i-au făcut un parastas potrivit marelui bărbat. Tot ce biserica a avut bun și ales a venit la Sibiiu și la Rășinari, pentru ca să depună tributul de recunoștință marelui bărbat. Și de bun augur a fost sărbătoarea aceasta, căci dat ni-a fost să vedem, că în sînul maicei noastre biserici încă n’au perit recunoscătorii. Dar în tot binele trebuie să fie și ceva rău și răul trebuie să-’l vindecăm, cu o blîndă îndreptare măcar. Răul acesta ni-l’au pricinuit unii din frații noștri în Traian. **Comuna Rășinari a avut fericirea** de a primi în pămîntul său cel mai scump depositar al bisericei și neamului. Dorința marelui Andreiu a fost, ca rămășițele-i pămîntești în Rășinari să se așeze. Pentru-ce? Răspunsul e ușor de ghicit, mai ales dacă avem în băgare de seamă, că întregă comuna e românească, cu oameni muncitori și sîrguincioși.

Dar se întîmplă, că o mică parte a rășinărenilor să nu aparțină bisericei, în fruntea căreia a stat Șaguna. Mulți nu sunt, căci și câți sunt dintre Români, mai toți sunt slujbași la biserica gr.-cat. Poporul acestei biserici îl alcătuesc neorusticii. Preoți sunt doi. Unul bătrîn, al doilea toiag bătrînețelor colegului și socrului său. Cel mai bătrîn, om eșit din vechea școală când Românul nu se clasifica după unit și neunit, cel mai tiner eșit din școala care propagă principiul că **mai întîiu catolic și numai după aceea Român.** Veți înțelege ușor, că din ce școală. N’am nimic împotriva bisericei surori. Iubesc pe greco-catolici cum îmi iubesc coreligionarii. Biserica fraților uniți mi-e dragă ca și cea greco-orientală. Nu odată mi s’a dat de am ridicat și slabu-mi cuvînt pentru a îndemna poporul să țină la credința, la biserica și la așezămintele ei. Datorința de creștin și de Român a cerut dela mine aceasta. Ei bine, unii frați Români nu astfel judecă, și că nu astfel judecă, dovadă destul de vorbitoare e ținuta lor cu privilegiul parastasului săvîrșit pentru sufletul marelui Andreiu. **Trei vlădici a primit Rășinarul în ziua de 16 Iunie st.v.** Clopotele bisericilor gr.-or. s’au pus în mișcare la sosirea înalților oaspeți. S’a început apoi parastasul. Clopotele bisericilor chemau cele vre-o zece mii de Români la biserică, pentru-ca să înalțe cu toții rugăciuni pentru odichna sufletului lui Șaguna. Străinii veniți din mari depărtări, obștea întregă s’a grăbit la mormîntul lui Șaguna. Satul întreg. Numai frații noștri gr-catolici în ziua aceea mergeau la cîmp. Până-ce pompierii comunali eșiau călări și departe de sat întru întimpinarea archiereilor și a mulțimii ce le urma, până atunci frații gr-cat, cu sepele la spinare treceau pe lângă mormînt și pe lângă oaspeții ce sosiau, cu o nepăsare uimitoare. Par’că pentru sufletul lui Kossuth s’ar fi făcut parastasul și nu pentru al lui Șaguna, despre care dela preoții puși în fruntea bisericei surori ar trebui să știe și ei ceva,și să învețe a cunoaște mulțimea și măreția faptelor lui. Au nu știu sfințiile lor, că metropolitul Șaguna ce a fost la adunarea de pe Cîmpul libertății? (Se vede că S. Lor opinează ca și pres.part. național care încă a lipsit dela parastasul din Sibiiu. Red. „Tr.P.”) N’au auzit și nu au cetit, că însuși Șuluțiu metropolitul Blajului, i-a oferit scaunul metropolitan de acolo? Nu știu Sfințiile Lor, că biserica în care slujesc e ridicată din crunta sudoare a fraților neuniți, cari serbau cea mai mare serbare? N’a fost vrednic metropolitul Șaguna, ca la parastasul lui să se tragă clopotele și dela biserica cea gr.-cat. din Rășinari?

Și dacă n’a fost vrednic, atunci cei trei archierei nu sunt vrednici oare să fie primiți în sunetul clopotelor?».

Pe linia ascendentă maternă - a lui Octavian Goga -, regăsim o mare familie de preoți. În lucrarea „**Priveliști din țară**”, istoricul Nicolae Iorga scria în cap. „**Rășinari**”: «... **Locuitorii de aici erau odinioară niște „codreni” foarte săraci, strângători de rășină pe care o vindeau.** Apoi ei căpătară turme, din care se hrăneau mai mult decât din holde de pe acest pământ pietros de supt muntele brazilor și stîncilor. Întărindu-se, înlesnindu-se și alcătuiindu-se tot mai bine, ei putură dura de-a lungul celor două văi spumegătoare case de lemn bine închegate sau și clădiri de piatră, care toate păstrează însă tipul casei de munte. Ei ajunseră oameni hotărîți, mîndri, fără frică de „domnul”, înaintea cărora nu se prea dau în lături nici astăzi, ținînd la hotarul lor și la cinstea lor. (...) Preoții au fost tot din aceleași neamuri, cărturari buni de cîntări și de scrisoare. Unul, Sava Popovici Barcian, a copiat harnic cărți de minuni și cronografe cu un condei suptire, foarte sigur, pe la 1800. De la el veniră înainte alți preoți din același neam. Iar la urmă această familie cu bucurie la scris, trăind în evlavia naturii frumoase, odrăsli, printr-o mamă care s-a încercat și ea în alcătuirii literare, pe **copilandrul bălan care dă astăzi un glas puternic și limpede durerii neamului nostru de aici, pe Octavian Goga**».

În lucrarea „**Fragmente auto-biografice**”, Octavian Goga însuși face o descriere a satului natal: «Înainte cu cincizeci de ani și cîteva luni (foarte multă vreme ...) m'am născut într'un sat care se cheamă Rășinari, la poalele munților Carpați și la 12 km de Sibii, un sat frumos, o comună care n'a făcut parte din iobăgia din trecut, fiindcă era ceea ce se chema sub stăpînirea ungurească „**fundus regius**” și, cum se spunea în romînește, în vechile noastre scrisori, în zapise, „**slobod crăiesc sat**”. Această comună reprezintă o puritate de rasă, absolută; 6000 de locuitori, 6000 de suflete arătau statisticile ungurești în această comună și care erau cu toții Romîni. **Jandarmii unguri erau singurii străini care se găseau în Rășinari**, unde mulți dintre ei **sfîrșiau prin a lepăda haina de paznici ai ordinii**, ca să se însoare acolo și să devină Romîni. **Erau deci desnaționalizați de mediul absorbant.**».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-v-nemuritoriu-e-marele-andreiu-faptele-mari-si-bune-il-fac-pe-om-supravietuitor-mai-intaiu-catolic-si-numai-dupa-aceea-roman-156429.html>

tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-v-nemuritoriu-e-marele-andreiu-faptele-mari-si-bune-il-fac-pe-om-supravietuitor-mai-intaiu-catolic-si-nu...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Sevis
DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021 - Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (V): nemuritoriu e marele Andreiu - faptele mari și bune îl fac pe om supraviețuitor! - mai întâiu catolic și numai după aceea Român?

Marius HALMAGHI 01.02.2021 21:50 472 vizualizari 0 comentarii

În: Tribuna, 01 februarie 2021